

5. SINIF

TÜRKÇE

BECERİ TEMELLİ YENİ NESİL SORU BANKASI

KONU TESTLERİ

Her konu için ayrı ayrı testler konunun pekiştirilmesini sağlar.



VIDEO ÇÖZÜM İÇİN
KAREKODU OKUTUNUZ.

KONU DEĞERLENDİRME SINAVI

MEB Beceri Temelli Sorular ve 5. sınıf kazanımları dikkate alınarak hazırlanan sınavlardır.

BİLHAN UĞURLU

HARUN GÜNDOĞDU

PINAR KISACIK

AHMET KOÇ

ADNAN ŞAHİN

KADİR UZUN

EMRAH TURGUT

İBRAHİM ÇELİK

ALİ ATASEVER

BURAK KESKİN

FATMA CANSEL SUNGUR

ABDULKADİR UÇKAN

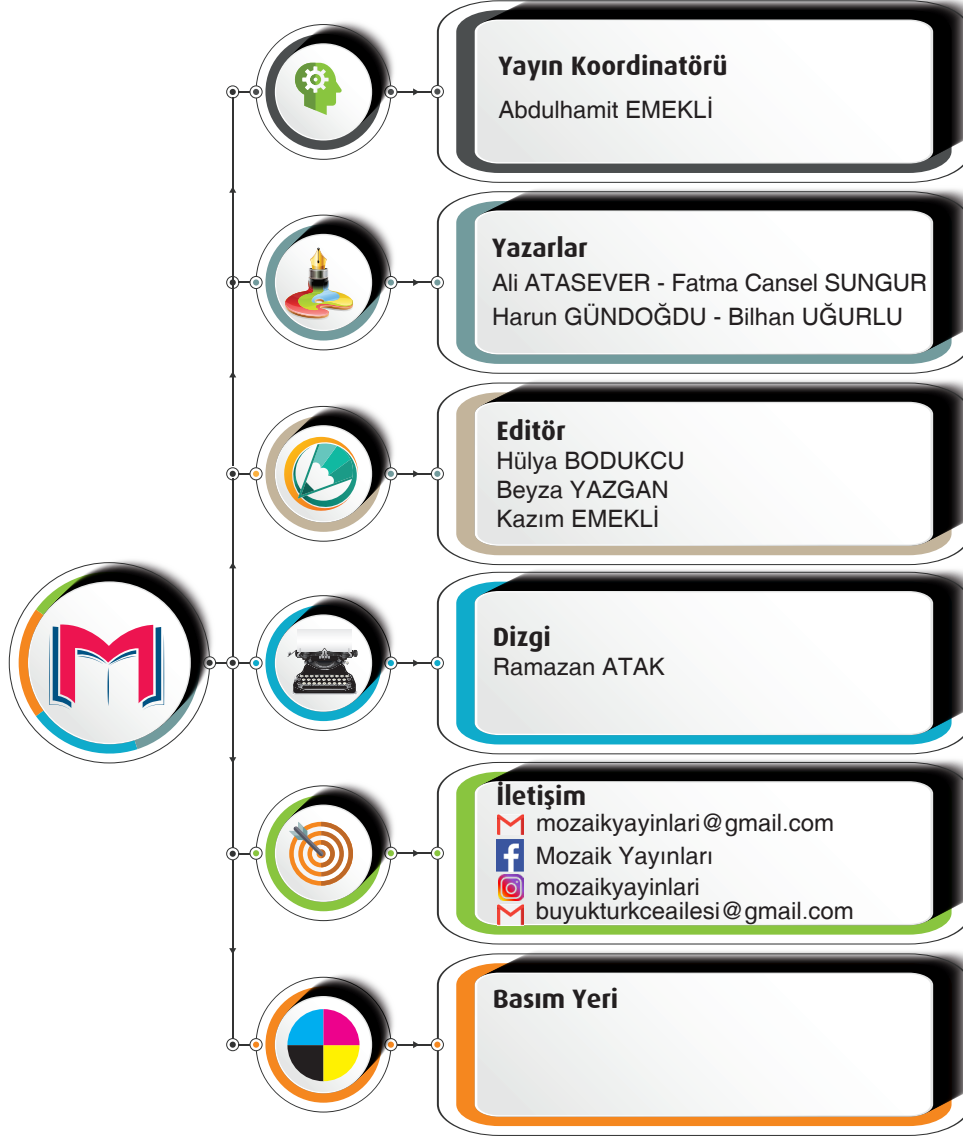
Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun bu kitabın tamamının ya da bir kısmının kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlaması ve depolanması yasaktır.

MT0723- B1

ISBN: 978 – 625 – 7870 – 66 – 5



MOZAİK YAYINLARI

Ostim Mahallesi, Enerji Caddesi, 1207. Sokak 3/ C-D Ostim / Yenimahalle / ANKARA

İletişim: (0850) 302 20 90 - (0549) 814 44 13

SUNU

Sevgili Öğrenciler

Eğitim modelinin güncellendiği; biyolojik, dijital ve fiziksel çağa doğru ilerlediğimiz bu süreçte sınavların amaç değil, araç olarak yapılandırılması söz konusu. Bu kapsamda “Liselere Giriş Sistemi” sınavı ve diğer sınavlarda sizlerden sadece soru çözeniz değil; günlük hayatla ilişkilendirme, problem çözme, sorgulama, analiz etme gibi üst düzey bilişsel becerileri kullanmanız istenmektedir.

Mozaik Yayınları olarak deneyimli ve fenomen kadromuzla soru bankalarımızı hazırlarken üst düzey bilişsel becerilerinizi geliştiren metin, tablo, grafik ve görsel anlama soruları merkezine alan bir yaklaşımı benimsedik. Bu doğrultuda kitabımızı tamamen kazanımlara uygun ve basitten karmaşığa doğru hazırladık.

Mozaik Yayınları soru bankamızda **Kazanım Testleri** ve **KDS (Konu Değerlendirme Sınavı)** yer almaktadır.

Kazanım testlerimiz Millî Eğitim Bakanlığı programında yer alan kazanımların tamamını karşılayan, farklı çeşitlilikle ve yeteri kadar soru içeren bölümümüzdür. Bu bölümdeki temel amaç, her bir kazanımı temel düzeyden üst düzeye doğru hiyerarşik biçimde kavratmaktır.

KDS (Konu Değerlendirme Sınavı) ise konu testlerinde özümlediğiniz kavram ve kazanımların iç içe geçtiği, birlikte analiz edildiği bölümdür. Bu bölümde birden fazla kazanımın üst düzeyde daha bütüncül bir anlayışla harmanlandığı, LGS ve MEB örnek sorularıyla birebir uyumlu hâle getirildiği sorular bulunmaktadır. Bölümün temel amacı tüm kazanımların eksiksiz ve bir bütün olarak pekiştirilmesidir.

Bu eserimizde öncelikle deneyimli yazarlarımıza, ayrıca kitabımıza soruları ile katkı sağlayan ve kitabımızın kontrol sürecinde desteğini esirgemeyen Büyük Türkçe Ailesi ekibine ve *Yaren Kale*'ye teşekkür ederiz.

Kitabımızın öğretmenlerimizin değerli emeklerine bir destek, öğrencilerimizin değerli çalışmalarına bir kaynak olması umuduyla...

Abdulhamit EMEKLİ
Mozaik Yayınları Koordinatörü



İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

☞ SÖZCÜKTE ANLAM

Sözcük Sıralaması	7
Yabancı Sözcüklere Türkçe Karşılıklar.....	9
Sözcükte Çok Anlamlılık	11
Sözcükte Anlam Özellikleri	15
Sözcükte Anlam İlişkileri.....	19
Geçiş ve Bağlantı İfadeleri	23
Söz Öbekleri	25
Deyimler	27
Atasözleri.....	29
Konu Değerlendirme Sınavı	31

☞ CÜMLEDE ANLAM

Anlatımına Göre Cümleler	37
Cümlede Anlam İlişkileri.....	39
Cümlede Duygular ve Kavramlar	43
Cümle Yorumlama	47
Konu Değerlendirme Sınavı	51

2. BÖLÜM

☞ PARAGRAF

Ana Düşünce.....	59
Konu.....	63
Başlık.....	65
Yardımcı Düşünce	67
Paragrafta Yapı.....	71
Hikâye Unsurları	75
Metin Karşılaştırma	79
Konu Değerlendirme Sınavı	83

☞ GÖRSEL YORUMLAMA VE GRAFİK OKUMA

Görsel Okuma.....	89
Grafik ve Tablo Okuma.....	107
Sözel Yetenek	117
Konu Değerlendirme Sınavı	123

3. BÖLÜM

☞ SÖZCÜKTE YAPI

Sözcükte Kök.....	139
Sözcükte Ek	143
Konu Değerlendirme Sınavı	149
☞ SES BİLGİSİ	
Ses Olayları	155
Konu Değerlendirme Sınavı	165

4. BÖLÜM

☞ METİN TÜRLERİ VE SÖZ SANATLARI

Metin Türleri.....	173
Söz Sanatları.....	177
Konu Değerlendirme Sınavı	181

☞ YAZIM KURALLARI VE NOKTALAMA İŞARETLERİ

Yazım Kuralları	187
Noktalama İşaretleri	193
Konu Değerlendirme Sınavı	199

☞ YANITLAR

Yanıt Anahtarı	205
NOTLAR	208



1. BÖLÜM

☞ SÖZCÜKTE ANLAM

- ✓ Sözcük Sıralaması
- ✓ Yabancı Sözcüklere Türkçe Karşılıklar
 - ✓ Sözcükte Çok Anlamlılık
 - ✓ Sözcükte Anlam Özellikleri
 - ✓ Sözcükte Anlam İlişkileri
 - ✓ Geçiş ve Bağlantı İfadeleri
 - ✓ Söz Öbekleri
 - ✓ Deyimler
 - ✓ Atasözleri

☞ CÜMLEDE ANLAM

- ✓ Anlatımına Göre Cümleler
- ✓ Cümlede Anlam İlişkileri
- ✓ Cümlede Duygular ve Kavramlar
 - ✓ Cümle Yorumlama



1. BÖLÜM 14 AŞAMADA TAMAMLANIYOR.

1. Aşama



2. Aşama



3. Aşama



6. Aşama



5. Aşama



4. Aşama



7. Aşama



8. Aşama



9. Aşama



12. Aşama



11. Aşama



10. Aşama



13. Aşama



14. Aşama





ABC



TEST

1

SÖZCÜKTE ANLAM

Sözcük Sıralaması

1. Fatih, kitapçıdan aşağıdaki çocuk klasiklerini sipariş etmiştir.



Fatih, bu kitapları adlarına göre alfabetik sıraya göre dizmek istediğinde sıralama aşağıdakilerin hangisi olur?

- A) V – I – III – IV – II
B) V – III – I – II – IV
C) III – I – II – V – IV
D) I – III – II – IV – V

2. Duvar saatinin sarkacı bir sağa bir sola ilerlerken saniyeleri hatta saliseleri hesaplamaya çalışıyordum.

Bu cümlede altı çizili sözcüklerden hangisi sözlük sıralamasında en sonda yer alır?

- A) sarkacı B) sağa
C) saniyeleri D) saliseleri

3. Ceyda, sahip olmak istediği meslekleri araştırırken aşağıdaki mesleklerin isimlerini internette alfabetik sıraya göre aratmıştır.



Buna göre Ceyda'nın internette arattığı ilk ve son meslek aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Eczacı - öğretmen
B) Hemşire - pilot
C) Eczacı - pilot
D) Hemşire - mühendis

- 4.

kanaat	I.	kanıksama	kanıt
dikdörtgen	dikey	II.	dilek
III.	sandal	sandık	sandviç
terim	terlik	ters	IV.

Bu tablodaki sözcüklerin sözlük sıralamalarına bakıldığında numaralanmış alanlara getirilebilecek sözcükler aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	kanat	dikim	sanal	terazi
B)	kanal	diken	sayı	terzi
C)	kano	dilim	saksı	test
D)	kanepe	dikiş	sanat	tez



5. Öğrenilen bilgilerin belli bir süre saklanması ve ge-
I
rektiğinde geri çağırılması yetisine bellek denir. Bel-
II
lek öğrenmenin ve öğrenilen şeyleri biriktirmenin ön
III
koşuludur. Bellek sayesinde insanlık, zengin bir bilgi
IV
birikimini nesilden nesile aktarmaktadır.
V

Bu metinde numaralanmış sözcüklerin sözlük sıralaması aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) II – I – IV – V – III
B) II – I – V – III – IV
C) I – II – IV – V – III
D) I – II – V – III – IV

6. Bir manavda bulunan patates, patlıcan, pancar, pazı, pırasa ve portakallar alfabetik sıraya göre tezgâha sıralanacaktır.

Buna göre tezgâhta baştan üçüncü sırada bulunan ürün aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) Pancar B) Patates
C) Patlıcan D) Pazı

7. I. deney – denge – deniz – derin
II. madde – maden – mahya – mağaza
III. nicel – nişan – nitel – nizam
IV. gümüş – gündüz – güneş – günlük

Numaralanmış bölümlerin hangisinde sözcüklerin sözlük sıralamasına göre diziliminde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

8. Selma; okuduğu kitaptaki bazı sözcüklerin anlamını bilmediği için bu sözcükleri alfabetik sıraya göre dizip, sözlükten anlamlarına bakarak sözcük defterine yazmak istemektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Selma'nın defterinde diğerlerinden sonra yer alır?

- A) İmge B) İmece
C) İmkân D) İmtiyaz



ABC



TEST

2

SÖZCÜKTE ANLAM

Yabancı Sözcüklere Türkçe Karşılıklar

1. İlk yurt dışı tatilimiz için tüm hazırlıklarımız tamamlandı. Tüm işlemleri ve rezervasyonları hallettikten sonra havaalanına ulaştık. Uçağımızın kalkış saatinden bir saat önce check-in yaptırmamız gerekiyordu. İşlemlerimizi yaptırırken uçağımızın rötar yaptığı bilgisi anons edildi.

Aşağıdakilerden hangisi bu metindeki altı çizili sözcüklerden herhangi birinin karşılığı olamaz?

- A) Gecikme B) Satın alma
C) Duyuru D) Ayırtma

3. Toplum, gelecek neslin ihtiyaçlarını karşılayabilmek için alışkanlıklarını değiştiriyor. Bu nedenle son zamanlarda insanlarda natürel olanı tercih etme trendi

I II

başladı. Bu eğilimin temel prensiplerinden birini de
III

sürdürülebilirlik oluşturuyor.

Bu metinde numaralanmış sözcüklerin Türkçe karşılıkları aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	katkısız	eğilim	kural
B)	katkısız	yenilik	ilke
C)	doğal	eğilim	ilke
D)	doğal	yenilik	kural

2. I. Minyatür sanatının en önemli özelliklerinden biri perspektif kullanılmamasıdır.
II. Kalabalık ortamlarda arkadaşlarına göre daha pasif bir tutum sergiliyor.
III. Nobel, Oscar gibi ödüllerin uluslararası prestiji çok yüksektir.
IV. İşe kabul sürecinde pek çok prosedür uygulanıyor.

Aşağıdakilerden hangisi numaralanmış cümlelerdeki altı çizili sözcüklerden herhangi birinin Türkçe karşılığı değildir?

- A) İşlem B) Teknik
C) Çekingen D) Saygınlık

4. **Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisinin Türkçesi yay araç içinde yanlış verilmiştir?**

- A) Kış gelmeden tüm binanın ısı izolasyonu gözden geçirilmeli. (yalıtım)
B) Şirketin yeni ürünleri için birkaç reklam opsiyonu var. (seçenek)
C) Genç jenerasyonun teknolojiye hâkimiyeti oldukça dikkat çekici. (kuşak)
D) Oyununun bu versiyonu diğerine göre daha çok tercih edildi. (içerik)

Yayınları



Mozaiik



Yabancı Sözcüklere Türkçe Karşılıklar

5. Sanatçı, şiirlerindeki monoton söyleyişlerin aksine romanlarında ilgi çekici bir tutum sergilemiş.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün Türkçe karşılığına yer verilmiştir?

- A) Bu yerde hayatın tekdüzeliğinden kurtulmak mümkündür.
 B) Odanın her yerinde sağa sola rastgele atılmış eşyalar vardı.
 C) Kitaplığa özensizce yerleştirilmiş kitaplar, karşıdan bana bakıyordu.
 D) Bu kadar gürültülü ortamlara bir türlü alışamıyordu.

7. Aşağıdaki tabloda bazı yabancı sözcükler ve bunların Türkçe karşılıkları verilmiştir.

	Sözcükler	Türkçe Karşılığı
I.	Mesaj	İleti
II	Link	Bağlantı
III.	Referans	Kaynak
IV.	Vizyon	Amaç

Buna göre tablodaki sözcüklerden hangisinin karşılığı yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

6. Teknolojinin gelişmesiyle sosyal medya ve diğer internet araçlarının kullanımı yaygınlaşmış ve ülkeler arası etkileşimler artmıştır. Bu etkileşimlerin etkisiyle diller arası sözcük aktarımları gerçekleşmiştir. Bunlar "global, dizayn, stil, konsept" gibi sözcüklerdir.

Aşağıdakilerin hangisi bu metinde altı çizili olarak verilen sözcüklerden herhangi birinin Türkçe karşılığı değildir?

- A) Tarz B) Küresel
 C) Farklılık D) Tasarım

- 8.



Blender



Mikser



Printer

Aşağıdakilerden hangisi bu görsellerdeki yabancı sözcüklerden herhangi birinin Türkçe karşılığı değildir?

- A) Tarayıcı B) Çırpıcı
 C) Karıştırıcı D) Yazıcı



ABC



TEST

3

SÖZCÜKTE ANLAM

Sözcükte Çok Anlamlılık - 1

1. • Belli bir yere boşaltmak
• Saçmak, serpmek
• Üstünde bulunan bir şeyi düşürmek
• Bol bol vermek, ödemek, sarf etmek
- Aşağıdakilerin hangisinde “dökmek” sözcüğü bu anlamlarından biriyle kullanılmamıştır?**

- A) Yengem kümesteki civcivlere yem döküyordu.
B) Ben bu işe onca para döktüm ama olmadı.
C) Kardeşimin evdeki görevi çöp dökmektir.
D) Nihayet derdini dökmeye başlamıştı doktora.

2. Diğer koldaki üç kişi, görüşmelerde sıkı bir pazarlık yapacaklarını belirtmişler.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Omuz başından parmak uçlarına kadar uzanan bölüm
B) Bazı çalgıların elle tutulan sap bölümü
C) İş takımı, ekip, grup
D) Dizi, düzen

3. “Ayırmak” sözcüğü aşağıdaki cümlelerden hangisinde “Bir bütünden bir parçayı herhangi bir amaçla bir tarafa koymak, saklamak” anlamında kullanılmıştır?

- A) Yeni taşındıkları evin bahçeye bakan odasını kendine ayırmış.
B) Büyük küçük herkese yardım eder, kimseyi ayırmazdı.
C) Daha önce giymediğim kıyafetlerimi bir kenara ayırdım.
D) Şimdi yemeyeceksen sana tatlıdan birkaç dilim ayırayım.

4. “Sıkmak” sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde “dar gelmek” anlamında kullanılmıştır?

- A) Sınava hazırlanan çocuklarını çok sıkıyorlar.
B) Yanan araca itfaiye ekipleri su sıkıyor.
C) Geçen sene aldığım pantolon belimi sıkıyor.
D) Amcamın öğütleri hepimizi fazlasıyla sıkıyor.

5. Ortalık kararmaya başlayınca soğuk da iyiden iyiyeye bastırmaya başladı. Güneş tamamen batmadan çadırlarımızı kurup kamp ateşimizi yaktık. Dünden hazırladığımız yiyecekleri kamp ateşinde ısıtıp yemeye koyulduk.

“Kurmak” sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde bu metindeki anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Arkadaşlarımı türlü sözlerle kurup onlarla aramı açtı.
B) Dolabın parçaları eksik olduğundan kurmayı başaramadık.
C) Ninem, kış için hazırlıklarını turşuları da kurarak tamamladı.
D) Akif, bugün ustasının söylediklerini kafasında kurdu.

6. I. Bütün gün tarlada çalıştık.
II. Gün doğmadan çıkacaksın yola.
III. Seni anmadığım bir gün bile olmadı.
IV. Bunu, günün koşullarına göre değerlendirmeli.

Aşağıdakilerden hangisinde “gün” sözcüğü bu anlamlarından biriyle kullanılmamıştır?

- A) İyi yaşanmış zaman
B) İçinde bulunulan zaman
C) Gündüz
D) Güneş

7. Aşağıdaki görselde “yeni” sözcüğünün Türk Dil Kurumunun Güncel Türkçe Sözlük’ünde yer alan anlamlarından bazıları verilmiştir.



The screenshot shows the website of the Turkish Language Institute (Türk Dil Kurumu) with the search results for the word "yeni". The search bar contains "yeni" and the results are displayed under the heading "GÜNCEL TÜRKÇE SÖZLÜK".

GÜNCEL TÜRKÇE SÖZLÜK

1. **sıfat** Kullanılmamış veya az kullanılmış olan, eski karşıtı.
2. **sıfat** Oluş veya çıkışından beri çok zaman geçmemiş olan.
3. **sıfat** En son edinilen.
4. **sıfat** İşe henüz başlamış.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde “yeni” sözcüğü bu anlamlarından herhangi biriyle kullanılmamıştır?

- A) Bilim dünyasını şaşırtan yeni bir buluştu bu.
- B) Bu ayakkabılar daha yeni olduğu için ayağımı sıkıyor.
- C) Yazarların söyleşi yapmaması da yeni moda oldu.
- D) Yeni bir öğretmendim ve öğrencilerimi çok seviyordum.

8. Aşağıdakilerin hangisinde “sızmak” sözcüğü karşısında verilen anlama uygun kullanılmamıştır?

	Cümle	Anlam
A)	Poşetin delik kısmından sızan su, halıyı kirletmiş.	Gözeneklerden az miktarda ve belli olmadan yavaş yavaş akmak
B)	Yönetimden sızan bilgilere göre teknik direktörle yollar ayrılacaktı.	Gizli tutulan haber, sır vb. şeyler duyulmak, yayılmak
C)	İki askerimiz sızmayı nihayet başarmış ve bizimle irtibata geçmişlerdi.	Düşman mevzileri arasına gizlice girmek ve ilerlemek
D)	Rüştü, ortamın kalabalık olmasını fırsat bilerek dışarıya sızdı.	Herhangi bir topluluğu, bir örgütü yolundan saptırmak için gizlice arasına girmek



ABC



TEST

4

SÖZCÜKTE ANLAM

Sözcükte Çok Anlamlılık - 2

1. Bir sözcüğün birden çok anlam ifade etmesine “çok anlamlılık” denir.

- Doktorun verdiği ilaçlar ağrıları kesmiş.
- Köy yolunda bir kaz sürüsü yolumuzu kesti.
- Ailesi harçlığının birazını kesti.
- Açılıştaki kurdeleyi şirketin başkanı kesecek.

“Kesmek” sözcüğü bu cümlelerde aşağıdaki anlamlarından hangisiyle kullanılmamıştır?

- A) Ara vermek
B) Bir araçla bir şeyi ikiye ayırmak, parçalamak
C) Son vermek, gidermek
D) Bir şeyden yoksun bırakmak, vermemek

2. Aşağıdaki bulmacaya bazı sözcükler soldan sağa gizlenmiştir.

K	A	M	E	S	N	E
S	E	V	G	İ	K	İ
Ö	R	T	N	E	M	İ
A	Y	K	E	S	E	R
E	B	A	S	K	I	T
D	Ü	Ğ	Ü	N	L	İ

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu sözcüklerden herhangi birinin anlamı değildir?

- A) Sürme, sürüp gitme, kesilmeme, bitmeme
B) İnsanı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten duygu
C) Ağaç yontmaya ve çivi çakmaya yarayan, bir yanı keskin ağızlı çelik araç
D) Evlenme veya sünnet dolayısıyla yapılan tören

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükle ayraç içinde verilen anlamı uyuşmamaktadır?

- A) İkiziyle çok benzediği için tüm öğretmenler onları kariştiriyordu. (ayırt edememek)
B) Final maçının oynanacağı stadyum seyircilerle doldu, taştı. (sayısı artmak)
C) Ankara'ya giden otobüs 1. perondan saat 12.00'de kalkacak. (yola çıkmak)
D) Bir dönemin sevilen filmi tekrardan beyaz perde oynuyor. (rol almak)

4. I. O dar günlerde bize dedem destek olmuştu.
II. İnternette aldığı ceketin kolları dar gelmiş.
III. Elbisenin beli çok dar, yanlarından açılmalı.
IV. Onların burada arkadaş çevreleri çok dar.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde “dar” sözcüğü aynı anlamda kullanılmıştır?

- A) I ve III
B) I ve IV
C) II ve III
D) II ve IV

5. Aşağıda “vurmak” sözcüğünün bazı anlamlarına yer verilmiştir.

- Olumsuz yönde etkilemek
- Üzerinde görünmek, yansımak
- Hızla çarpmak
- Ses çıkarmak, çalmak

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde “vurmak” sözcüğü bu anlamlarından herhangi biriyle kullanılmamıştır?

- A) Sabahın ilk ışıkları dağın yamacına vuruyordu.
B) Fırtına yüzünden yaşanan sıkıntılar halkı vurdu.
C) Az ileride adam sazını almış, tellerine vuruyordu.
D) Duvarın boyası dökülen yerlerine boya vurduk.

6.

Cümleler		Anlamlar	
I.	Bu küçük yerde hayatın kuru olduğunu söylüyor, şikâyet ediyordu.	★	Heyecanı, tadı olmayan, tekdüze
II.	Misafirlerine evdeki kuru bakliyalardan bir aş hazırlamıştı.	▲	Canlılığını yitirmiş
III.	Tarhanayı temiz ve kuru bir bezin üzerine serdik.	●	Suyu, nemi olmayan, yaş ve nemli karşıtı
IV.	Yaşlı, kuru bir adam az ötede "Eskici!" diye bağıyordu.	■	Daha sonra kullanılmak için kurutulmuş, taze ve yeşil karşıtı

Numaralanmış cümlelerdeki "kuru" sözcüğünün kullanıldığı anlamlar eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

A) ★

B) ▲

C) ●

D) ■



7.



Kenan Öğretmen, sınıfındaki öğrencilere "tutmak" sözcüğüyle ilgili bazı cümleler kurmalarını söylemiş ve sözcüğün öğrencilerin kurduğu cümlelerdeki anlamlarına göre bir grafik hazırlamıştır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisini %25'lik dilimde olan bir öğrenci söylemiş olabilir?

A) Buraya çok yakın bir sitede daire tuttuk, yakında taşınacağız.

B) Dünya Kupası'nda bütün sınıf Arjantin'i tutuyor.

C) Haberlerde köpek balığı tuttuğunu söyleyen biri vardı.

D) Biri hariç, tüm söyledikleri birbirini tutuyordu.



ABC



TEST

5

SÖZCÜKTE ANLAM

Sözcükte Anlam Özellikleri - 1

1. Ağustos ayının sıcak yaz havası, kahverengi perdeli büyük pencerelerden bir kibrit kutusunu andıran karanlık odaya giriyor; kâğıt ve mürekkep kokularının rutubete karışmasıyla oluşan yoğun kokuyu buharlaştırıyordu. Genç adam derin bir nefes aldı. Tüm planlarını ince hesaplar yaparak gözden geçiriyor, bir sıkıntı çıkmaması için uğraşıyordu.

Bu metinde numaralanmış sözcüklerden hangisi mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

2. Aşağıdakilerin hangisinde terim anlamı bir sözcük vardır?

- A) İsmi duyunca heyecanlanıp etrafına bakındı.
B) Ayağını kırınca uzun süre oyun oynayamadı.
C) O gece şehir, her zamankinden ışıltılıydı.
D) Sena, gösteride en sevdiği şiiri okuyacaktı.

3. Bu bahar havası, bu bahçe

Havuzda su şırıl şırıldır

Uçurtmam bulutlardan yüce

Zıpızıplarım pırl pırlıdır

Ne güzel dönüyor çemberim

Hiç bitmese horoz şekerim

Bu şiirdeki numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) I numaralı sözcük, mecaz anlamda kullanılmıştır.
B) II numaralı sözcük, gerçek anlamda kullanılmıştır.
C) III numaralı sözcük, mecaz anlamda kullanılmıştır.
D) IV numaralı sözcük, terim anlamda kullanılmıştır.

4. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi mecaz anlamda kullanılmamıştır?

- A) Bu yalan girdabı bizi tehlikeye sokacak.
B) Yarın öğle vakti soğuk biraz kırılacak.
C) Okuduğu kitabı arkadaşına da tavsiye etti.
D) Feride, ince bir çalışmanın sonucunu alacaktı.

5. (I) Öğrenciler sınıflarına birer ikişer girmeye başlamıştı. (II) Okul koridorlarını öğrencilerin sesleri dolduruyordu. (III) Koridorun sonundaki sınıfta birkaç öğrenci, öğretmenlerinin masada unuttuğu pergeli yanlışlıkla kırmıştı. (IV) Bu olayın başrolü ise hiçbir şey olmamış gibi pergeli yavaşça masaya bıraktı.

Bu metinde numaralanmış cümlelerdeki altı çizili sözcüklerin anlam özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Gerçek	Gerçek	Terim	Terim
B)	Terim	Mecaz	Gerçek	Gerçek
C)	Terim	Gerçek	Mecaz	Terim
D)	Gerçek	Gerçek	Terim	Mecaz

6. Aşağıdakilerden hangisinde altı çizili sözcük terim anlamda kullanılmamıştır?

- A) Öğretmenin getirdiği teleskopla bir gözlem yaptık.
B) Açılar konusuna daha çok çalışması gerektiğini anladı.
C) Sonunda gözlerindeki perde kalktı, gerçeği gördü.
D) İnsan, duygularını şiirle yansıtabilir.



Sözcükte Anlam Özellikleri - 1

7. Aşağıdaki tabloda altı çizili sözcükler I numaralı bölümde gerçek anlamda, II numaralı bölümde ise mecaz anlamda kullanılmıştır.

I.	Masanın üstündeki <u>kir</u> leri çıkarmak için temizleyici döktüm.
II.	Bu yaptığın şeyi, hayatında bir <u>kir</u> olarak taşıyacaksın.
I.	Gömleğin desenini küçük <u>nokta</u> lar oluşturuyordu.
II.	Biten cümlelerin sonuna <u>nokta</u> koymalısın.
I.	Yazları çalışmak için köye, <u>dayımın</u> yanına giderdim.
II.	Bu olaydan kurtulması için onu koruyacak bir <u>dayısı</u> olmalı.
I.	Dağcılar, <u>zirveye</u> giden bu yoldan daha önce hiç geçmemişti.
II.	Yaptığı son çalışmalarla sanatının <u>zirvesine</u> ulaşmış.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) kir B) nokta C) dayı D) zirve

8. Aşağıdaki yapbozun numaralanmış parçalarındaki cümlelerde altı çizili sözcükler gerçek anlamda kullanılacaktır.



Buna göre aşağıdakilerden hangisinde altı çizili sözcük mecaz anlamda kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV



ABC



TEST

6

SÖZCÜKTE ANLAM

Sözcükte Anlam Özellikleri - 2

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamı bir sözcük kullanılmıştır?

- A) Ela ve Esra yıllardır çok yakın arkadaşları.
- B) Ailesiyle pikniğe gitmek için erkenden hazırlandı.
- C) Bu işe girerken ondaki yürek hiçbirimizde yoktu.
- D) Hastalandığından son zamanlarda iştahı yoktu.

2. Teknolojinin hızlı gelişiminin etkilediği alanlardan biri de sinema ve televizyondur. Bilim kurgu filmleri bu gelişimler ile ortaya çıkmıştır. Ancak bilim kurgu filmlerinin tarihinin yeni olduğunu sanıyorsanız yanılıyorsunuz. Çünkü ilk bilim kurgu filmi "Ay'a Seyahat" 1902 yılında gösterime sunulmuş ve özel efektleriyle izleyiciyi büyülemeyi başarmıştır.

Bu metindeki sözcüklerden bir sinema terimleri sözlüğü oluşturulursa bu parçadaki sözcüklerden hangisine sözlükte yer verilmez?

- A) Film
- B) Teknoloji
- C) Gösterim
- D) Efekt

3. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcük gerçek anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Bu düşüncelerle kendi dünyası içinde bir savaş veriyordu.
- B) Bu eseriyle sanatın zirvesine ulaştığını herkese kanıtlamıştı.
- C) Yüzündeki kızgın ifade hepimizi fazlasıyla korkutuyordu.
- D) Dostlarımızla güzel bir gece geçirmenin mutluluğu içindeyim.

4. Dünyanın farklı yerlerinde Dünya'nın günlük hareketine bağlı olarak oluşan saat farkları vardır. Dünya, Güneş etrafında doğudan batıya olmak üzere döner ve 1 gün, 1 tam tur yapar. Böylece doğudaki bir yer batıdaki bir yere göre Güneş'i daha erken görür.

IV

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerin anlam özelliği aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Terim	Gerçek	Terim	Terim
B)	Gerçek	Gerçek	Terim	Mecaz
C)	Terim	Mecaz	Gerçek	Mecaz
D)	Terim	Gerçek	Gerçek	Gerçek

5. Tepelerin güneye bakan yamaçlarında Bekledim seni,
Tarlalarda bekledim,
En umutsuz günlerimde,
Karanlıklarda,
Bu kışlar kolay geçmedi güneşim.

Bu şiirde altı çizili sözcüklerle ilgili,

- I. "güneş" sözcüğü terim anlamıyla kullanılmıştır.
- II. "bakmak" sözcüğü "bir şeyin yüzü bir yöne doğru olmak" anlamındadır.
- III. "umutsuz" sözcüğü mecaz anlamıyla kullanılmıştır.
- IV. "kolay" sözcüğü gerçek anlamıyla kullanılmıştır.

Yargılarından hangileri yanlıştır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV



Sözcükte Anlam Özellikleri - 2

6. Mehtap Öğretmen, tahtaya aşağıdaki tabloyu çizmiş ve daha sonra öğrencilerinden tabloda verilen sözcüklerden birini seçip bu sözcüklerin bir gerçek ve bir mecaz anlamda kullanıldığı cümleler yazmalarını istemiştir.

Sözcükler	Cümleler
tatlı	• ----
durgun	• ----
boş	• ----
ileri	• ----

Öğrencilerin yazdıkları cümleler şu şekildedir:

Ayça: • Burası, şehirden uzaklaşmak isteyenlerin sık ziyaret ettiği tatlı bir köydü.

- Onu sahiplenirken beni en çok etkileyen şey tatlı bakışlarıydı.

Tuna: • Matematik sınavından düşük aldığı için son derece durgundu.

- Sert bir fırtınadan sonra deniz oldukça durgundu.

Uğur: • Bayram nedeniyle İstanbul'un caddeleri boş kalmıştı.

- O, her konuyla ilgili boş yorumlar yapmaktan hiç bıkmaz.

Pelin: • Bu iş için gönüllü olanlar bir adım ileri çıksın.

- Yaptığı ileri çalışmalarla uzmanların dikkatini çekti.

Buna göre öğrencilerden hangisi örneklerinde bir yanlışlık yapmıştır?

- A) Ayça B) Tuna C) Uğur D) Pelin

7.

“Çevre yolu açık, trafiğe takılmadan eve varırız.” cümlesinde “açık” sözcüğü mecaz anlamlıdır.

D

Y

“Okullar arasında yapılan son turnuvayı finalde kaybettik.” cümlesinde terim anlamlı sözcük vardır.

“Türkçe dersinde sözcükleri ek ve köklerine ayırmayı öğrendik.” cümlesinde terim anlamlı sözcük vardır.

D

Y

D

Y

1. çıkış

2. çıkış

3. çıkış

4. çıkış



Bu diyagram yönergelere uygun olarak tamamlandığında hangi çıkışa ulaşılır?

- A) ● B) ■ C) ▲ D) ★



ABC



TEST

7

SÖZCÜKTE ANLAM

Sözcükte Anlam İlişkileri - 1

1. Aşağıdakilerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmamıştır?

- A) Her yerde gerekli gereksiz konuşan, etrafındaki-
leri sıkın biriydi.
B) Doğru cevaplarını maviyle yanlış cevaplarını kı-
rmızıyla işaretledi.
C) Arabayı bir ileri bir geri götürse de park etmeyi
başaramadı.
D) Kapalı kutuları kenara koyarken açık kutuları
önüne yığıdı.

2. I. Beraber büyüdüğü arkadaşı ona bir el gibi geli-
yordu artık.
II. Bu öyle bir sevinç ki ben de olsam onu tebrik
ederdim.
III. Doktor kolundaki yara için iyi şeyler söylemedi
maalesef.
IV. Okulunu normal süresinden erken bitirip çalış-
maya başladı.

Numaralı cümlelerdeki altı çizili sözcüklerden hangilerinin eş seslisi yoktur?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) III ve IV

3. I. dost - düşman
II. kuru - yaş
III. misafir - konuk
IV. cömert - cimri

Numaralı bölümlerdeki sözcüklerin hangilerin- de farklı bir anlam ilişkisi bulunmaktadır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

4. Akif, aşağıdaki tabloda yer alan sözcükleri eş an- lamlılarıyla doğru olarak eşleştirmiştir.

I.	İhtiyar	a.	Hikâye
II.	Öykü	b.	Sulh
III.	Barış	c.	Detay
IV.	Ayrıntı	d.	Yaşlı

Buna göre Akif'in eşleştirmesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I - d / II - a / III - b / IV - c
B) I - a / II - d / III - c / IV - b
C) I - d / II - a / III - c / IV - b
D) I - c / II - b / III - a / IV - d

5. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcüğün eş seslisi vardır?

- A) Yemeğini yedikten sonra oyun oynamaya gitti.
B) Yüz kere söylesem de yine kendi bildiğini yapı-
yor.
C) Küçük kedinin ihtiyacı olan tek şey sıcak bir yu-
vaydı.
D) Gerçekleri saptırmaktan başka bir şey yapmazdı.

6. Valizini topladı ancak yanına çok eşya almadı. İlk otobüse atladığı gibi köyüne doğru yola çıktı. Güneş doğmak üzereydi. Ortalık aydınlanmaya baş-
layınca tarlalarda yevmiyeye gelen işçiler nokta nokta beliriverdi. Otobüs hızını artırdıkça motorun sesi daha da rahatsız ediyordu onu. Yolculuğun bit-
mesini hem istiyor hem istemiyordu.

Bu metinde aşağıdakilerden hangisinin zıt an- lamlısına yer verilmemiştir?

- A) Azaltmak
B) Az
C) İnmek
D) Son



7. I. Bu şirkette birkaç yıl iyi para kazandık.
 II. Yeni aldığı kazak, ona bir hayli bol gelmiş.
 III. Önceki işinde başına çirkin olaylar gelmiş.

Numaralı cümlelerdeki altı çizili sözcüklerin yerine aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilebilir?

	I	II	III
A)	Çok	Geniş	Kötü
B)	Kötü	Dar	Güzel
C)	Fazla	Çok	Sevimsiz
D)	Güzel	Tam	Yanlış

8. Aşağıdaki cümlelerde eş seslisi bulunan sözcüklerin altı çizilmiştir.

- I. Saçı sakalı kır, üstü başı dağınık bir adam girdi içeri.
 II. “Kara göründü!” diye bağıyordu genç denizci.
 III. Kuşları saklayan bu saz topluluğu rüzgâra direniyordu.
 IV. Bir kurt ulurdu karşı dağın doruklarında.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu sözcüklerden herhangi birinin eş seslisinin anlamı değildir?

- A) Yumuşak vücutlu, omurgasız küçük hayvan.
 B) En koyu renk, siyah, ak ve beyaz karşıtı.
 C) Su kıyılarında yetişen ince, açık sarı renkli kamış.
 D) Şehirlerin dışında kalan geniş yer, dağ bayır.

9. • I ve II. sözcük arasında eş anlamlılık ilişkisi vardır.
 • I ve III. sözcük arasında zıt anlamlılık ilişkisi vardır.

Aşağıdakilerden hangisinde sözcükler bu açıklamaya uygun bir şekilde sıralanmıştır?

	I. Sözcük	II. Sözcük	III. Sözcük
A)	Genç	İhtiyar	Yaşlı
B)	Savaş	Cenk	Barış
C)	Kolay	Zor	Basit
D)	Yalan	Yanlış	Doğru